

ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและ
บุตรป่วยที่ได้รับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต

สุภาณี ไกรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2551

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุภาณี ไกรกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรีย์ ไชยมงคล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนีรัตน์ ภาณุรูป)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรีย์ ไชยมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนีรัตน์ ภาณุรูป)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ธานี)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่...10...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาณุรูป อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ทักษิณี ประสภกิตติคุณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ผศ.ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, คุณศศิธร สันหลักดี พยาบาลวิชาชีพแผนกไอซียูกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ที่กรุณาให้ความรู้ ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ตลอดจนบิดามารดาของบุตรป่วยที่รับการรักษาที่หออภิบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และพี่ ๆ ทุกคนที่ให้อำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทิตาแด่ บพภารี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานทุกวันนี้

สุภาณี ไกรกุล

50912147: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: ความเครียดของบิดามารดา/ สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตร/ เด็กป่วย/
หออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต

สุภาณี ไกรกุล: ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วยที่ได้รับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต (RELATIONSHIPS BETWEEN PARENTAL STRESS AND PARENT-CHILD ATTACHMENT IN SICK CHILDREN WHO ADMITTED IN INTENSIVE CARE UNIT (ICU) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นุจรี ไชยมงคล, Ph.D., มณีรัตน์ ภาณุรูป, ป.ร.ค. 77 หน้า.ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยแบบบรรยายเชิงหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียดของบิดามารดาที่มีบุตรป่วยได้รับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วย และความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วย กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงมีจำนวนทั้งหมด 54 คน เป็นบิดาหรือมารดาที่มีบุตรป่วยได้รับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความเครียดของบิดามารดา และแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งแบบสอบถามทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาคเท่ากับ .88 และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดของบิดามารดาเท่ากับ 77.43 ($S.D. = 17.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความไม่สบายใจของบิดามารดาเท่ากับ 29.35 ($S.D. = 7.73$) ด้านปฏิสัมพันธ์ที่บั่นทอนสัมพันธภาพเท่ากับ 24.65 ($S.D. = 7.21$) และด้านลักษณะเด็กเลี้ยงยากเท่ากับ 23.43 ($S.D. = 7.39$) และคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วยเฉลี่ยเท่ากับ 115.25 ($S.D. = 12.46$) ซึ่งมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังพบว่าความเครียดของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.33, p < .05$) ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับพยาบาลในการดูแลบิดามารดาที่มีบุตรป่วยในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กให้มีความเครียดลดลง เพื่อส่งผลต่อการมีสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรที่ดีขึ้น รวมทั้งจะส่งผลให้บิดามารดาดูแลบุตรป่วยได้อย่างเต็มศักยภาพมากขึ้นด้วย

50912147: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEYWORDS: PARENTAL STRESS/ PARENT-CHILD ATTACHMENT/ SICK CHILDREN/
INTENSIVE CARE UNIT

SUPANEE KRAIKUL: RELATIONSHIPS BETWEEN PARENTAL STRESS AND
PARENT-CHILD ATTACHMENT IN SICK CHILDREN WHO ADMITTED IN INTENSIVE
CARE UNIT (ICU). ADVISORY COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D.,
MANEERAT PHAKTOOP, Ph.D. 77 P. 2009.

The purposes of this descriptive correlational research was to examine parental stress, parent-child attachment and to ascertain the relationships between parental stress and parent-child attachment in sick children who admitted in intensive care unit. Sample included 54 parents of sick children who were admitted in intensive care unit at Chachoengsao Hospital. Data were collected by using demographic questionnaire, the Parenting Stress Index: Short Form (PSI/SF) and the Maternal Infant Attachment (MIA). Cronbach's alpha coefficients of the PSI/SF was .88 and of the MIA was .93 Descriptive statistics and Pearson's Product Movement Correlation were used to analyze the data.

Results revealed that mean score of parental stress was 77.43 (*S.D.* = 17.34). When considering each of 3 dimensions of the parental stress, mean score of parental distress was 29.35 (*S.D.* = 7.21), of parent-child dysfunctional interaction was 24.65 (*S.D.* = 7.21), and of difficulty child was 23.43 (*S.D.* = 7.39). Mean score of parent-child attachment was 115.25 (*S.D.* = 12.46), and it was in a good level. Stress of the parent of sick children in ICU had significantly moderate negative relationship with the parent-child attachment ($r = -0.33, p < .05$). This finding indicated that pediatric nurse should help decrease parental stress, and that will lead to increase parent-child attachment. In addition, it can increase caring capability of parent with sick children in ICU as well.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ทฤษฎีสัมพันธภาพ.....	7
สัมพันธภาพระหว่างบิตามารดาและบุตร.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความเครียด และแนวคิดเกี่ยวกับความเครียดของการเป็นบิตามารดา ที่มีบุตรป่วย.....	18
ความเครียดของการเป็นบิตามารดาที่มีบุตรป่วย.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ลักษณะประชากร.....	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การหาค่าความตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	34
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิจัย.....	37
ผลการวิจัย.....	37
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	44
การอภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	55
ภาคผนวก ก.....	56
ภาคผนวก ข.....	64
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	77

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา.....	38
2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตร.....	40
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนความเครียดของบิดามารดา ที่มีบุตรป่วยในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กวิกฤต และคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา และบุตร.....	42
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างความเครียดของบิดามารดาโดยรวม และรายด้าน กับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรที่เข้ารับการรักษานในหอ อภิบาลผู้ป่วยวิกฤต.....	43

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 5

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University